

Czarna herbata w torebkach pod lupą

Raport z kompleksowych badań jakości
na czterech rynkach europejskich

Fundacja
Konsumentów

Ten raport powstał dzięki realizacji finansowanego przez Komisję Europejską projektu „Takie same czy inne – czy jakość żywności w krajach Regionu Bałtyckiego różni się od jakości żywności w krajach Europy Zachodniej?”. Projekt realizuje konsorcjum koordynowane przez Fundację Konsumentów z Polski, w skład którego wchodzi organizacje konsumenckie National Consumer Confederation z Litwy i Latvian National

Association for Consumer Protection z Łotwy oraz Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy. W maju 2021 r. przeprowadziliśmy kompleksowe badania laboratoryjne i sensoryczne czarnej herbaty w torebkach oraz mielonej kawy zakupionych na czterech rynkach: polskim, litewskim, łotewskim i niemieckim. Sprawdziliśmy, czy w badanych produktach nie występuje zjawisko podwójnej jakości pomiędzy krajami, w których zakupiliśmy testowane kawy i herbaty.

Wyniki badań udostępniamy konsumentom na naszych stronach [www](http://www.konsumenci.org) w formie raportu o jakości kawy i raportu o jakości herbaty.

Wszelkie uwagi do raportu prosimy kierować na adres: testy@konsumenci.org

Warszawa, Wilno, Ryga, grudzień 2021 r.

NOTA PRAWNA

© Raport chroniony jest prawami autorskimi. Przeznaczony jest wyłącznie do użytku indywidualnego.

Komercyjne użycie raportu, w całości lub w jego części i informacji w nim zawartych, jest zabronione bez pisemnej zgody ze strony wydawcy. Bezprawne wykorzystanie raportu będzie się wiązało z prawnymi konsekwencjami. Zdjęcia produktów ujętych w raporcie pochodzą z materiałów ogólnodostępnych w sieci Internet, jak i własnych zasobów, i dla celów raportu mają charakter jedynie informacyjny.

Projekt graficzny: Piotr Świderek

Skład: Magda Warszawa

Fundacja Konsumentów
[Foundation of Consumers, FK]
www.konsumenci.org

Nacionaline Vartotoju Konfederacija
[National Consumer Confederation, NVK]
www.vartotojai.eu

Latvijas Pateretaju Interesu
Aizstavības Asociācija
[Latvian National Association
for Consumer Protection, LPIAA]
www.pateretajs.lv

Instytut Ogrodnictwa
– Państwowy Instytut Badawczy
[National Institute of Horticultural
Research]
www.inhort.pl

Spis treści

Wstęp	4
1. Badane produkty	5
2. Ranking jakości	7
Co i jak sprawdziliśmy?	7
Jak ocenialiśmy jakość testowanej herbaty?	8
Wnioski z badań	11
Ranking herbaty	14
Bonus – ile kofeiny jest w naszej herbacie?	18
3. Podwójna jakość	21
Badane produkty	21
Co i jak sprawdziliśmy?	22
Wyniki testów	22
Czy taka sama herbata jest inna? Końcowa ocena jakości	25
Autorzy raportu	29

Projekt „Takie same czy inne - czy jakość żywności w krajach Regionu Bałtyckiego różni się od jakości żywności w krajach Europy Zachodniej?” finansowany jest ze środków Komisji Europejskiej (Consumer Programme 2014–2020).

Treść tego raportu reprezentuje opinie autorów i stanowi ich wyłączną odpowiedzialność. Komisja Europejska nie ponosi żadnej odpowiedzialności za posłużenie się treścią tego raportu.

„Same but different” project has received funding from the European Union's Consumer Programme under grant agreement No 951689.

W Polsce projekt dofinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności (Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030).

Wstęp

Inne raporty Fundacji Konsumentów do pobrania na testy.konsumentow.org

Zapraszamy do lektury raportu przygotowanego przez organizacje konsumenckie: Fundację Konsumentów z Polski (lider projektu), National Consumer Confederation z Litwy, Latvian National Association for Consumer Protection z Łotwy we współpracy z Instytutem Ogrodnictwa – Państwowym Instytutem Badawczym ze Skierniewic.

W raporcie przedstawiamy wyniki testu 20 różnych marek czarnej herbaty w torebkach kupionych na Litwie, Łotwie, w Polsce i w Niemczech.

Jaka jest ich jakość? Czy zawierają pozostałości pestycydów lub metali ciężkich? Która herbata ma więcej kofeiny i innych pożądaných związków fenolowych? Odpowiedzi na te pytania znajdziesz w pierwszej części naszego raportu.

A jeśli chcesz się dowiedzieć czy herbata kupowana w Niemczech różni się od kupowanej na Łotwie, a kupowana w Polsce od tej dostępnej na Litwie – zajrzyj koniecznie do części drugiej, w której piszemy na temat podwójnej jakości testowanych herbat.

Testujemy żywność, bo chcemy znać jej jakość i wiedzieć czy jest bezpieczna. Chcemy także wiedzieć, czy producenci i sprzedawcy w uczciwy sposób promują swoje towary i przekazują nam rzetelne informacje.

Upubliczniając wyniki badań chcemy zmobilizować producentów do podwyższania standardów, zaś konsumentom ułatwić dokonanie świadomego wyboru.

Ten raport to także apel o uszczelnianie systemu kontroli żywności od pola do talerza w Europie. Mamy prawo do żywności nieskażonej metalami ciężkimi, glifosatem ani innymi niebezpiecznymi substancjami. Poznajmy jakość żywności, która trafia na nasze stoły.

1. Badane produkty

Konsumenci w naszych krajach najczęściej porównują kupowane towary do towarów tej samej marki dostępnych na rynku niemieckim. Z tego względu produkty do badania zostały wybrane po wcześniejszym sprawdzeniu, jakie herbaty są dostępne w sklepach na Litwie, Łotwie, w Polsce (czyli w krajach działania naszych organizacji konsumenckich) oraz w Niemczech.

Wszystkie produkty były kupowane w sklepach (stacjonarnych lub internetowych) w ramach typowych zakupów konsumenckich, w tej samej ilości na każdym z badanych rynków (choć w opakowaniach różnej wielkości), a zabezpieczone i zakodowane próbki wysłano do laboratorium.

Wybraliśmy herbaty najbardziej popularne oraz te sprzedawane jako „eko”, „bio” lub „organiczne” (6 marek), aby sprawdzić, czy ich jakość jest porównywalna do jakości popularnych marek.

W ramach badania przetestowaliśmy 20 różnych marek czarnej herbaty w torebkach. Ponieważ niektóre produkty można kupić na kilku rynkach, łącznie zbadanych zostało 41 próbek herbaty.

Herbaty, które testowaliśmy

	D	LT	LV	PL
APSARA English Breakfast				
APSARA Earl Grey				
AHMAD English Tea No.1				
AHMAD English Breakfast				
CUPPER Organic English Breakfast Tea				
Dary Natury				
DILMAH Ceylon Gold				
DILMAH Premium Tea				
ENGLISH TEA SHOP English Breakfast				
GREENFIELD Golden Ceylon				
ICA I LOVE ECO Ekologiskt svart te med smak				

	D	LT	LV	PL
LIPTON Black Tea BIO				
LIPTON Yellow Label				
LIPTON Gold Tea				
LORD NELSON				
MOZUMS Indian black tea				
TEEKANNE English Breakfast				
TETLEY Intensive Black Tea				
TWININGS English Breakfast				
YOGI Tea Black Chai				

2. Ranking jakości

Co i jak sprawdziliśmy?

- W pierwszej kolejności sprawdziliśmy rzeczywistą wagę wszystkich 41 produktów w celu weryfikacji zgodności deklaracji producentów umieszczonych na etykietach.
- Następnie w laboratorium przeprowadziliśmy dwa rodzaje badań: badania chemiczne i sensoryczne (ocena ekspertów).
- Badania chemiczne przeprowadzono akredytowanymi metodami zgodnymi z odpowiednimi normami i wytycznymi Laboratoriów Referencyjnych UE. Sprawdziliśmy czy w herbacie nie znajdują się zagrażające naszemu bezpieczeństwu pozostałości pestycydów (jednego z 502 związków, w tym glifosatu) lub metali ciężkich (jednego z czterech: arsenu, ołowiu, kadmu i rtęci).
- Oznaczyliśmy także zawartość w herbacie pożądaných związków polifenolowych oraz kofeiny.
- W ramach badań sensorycznych herbata była oceniana w laboratorium przez grupę panelistów – ekspertów, a do oceny sensorycznej każdej z 41 badanych przez nas próbek zastosowano zgodną z normą ISO metodę profilowania sensorycznego – QDA.
- Wyniki wszystkich testów zostały opisane dla każdej próbki w odrębnym raporcie z dużą dokładnością i uwzględnieniem takich danych, jak miejsce i data zakupu, numer partii, czy data przeprowadzenia testu.

Jak ocenialiśmy jakość testowanej herbaty?

Po pierwsze, jako konsumenci wiemy, że herbata musi mieć przede wszystkim dobry smak i aromat. Dlatego napary herbat były oceniane metodą profilowania sensorycznego przez 24 ekspertów, którzy do oceny badanych herbat przyjęli 13 parametrów charakteryzujących herbatę, takich jak smak (np. intensywny, cierpki, kwaśny lub gorzki), aromat (np. przyjemny, owocowy, kwiatowy, ziołowy) i wygląd każdej próbki (np. kolor). Średnia z ich ocen wystawianych w skali od 0 do 10 stanowi ogólną ocenę sensoryczną. Zakodowane próbki naparu podawano oceniającym w losowej kolejności w porcelanowych filiżankach. Uważamy, że dobry smak i zapach podnoszą jakość herbaty.

ocena sensoryczna	Jakość herbaty oceniliśmy na 5 (★★★★★), jeśli jej ocena sensoryczna była równa lub wyższa od 7.
wpływ na końcową ocenę jakości: 50%	Im wyższa ocena, tym lepiej ***** ≥ 7,0 **** ≥ 6,5 *** ≥ 5,5 ** ≥ 4,5 * > 4,0

Po drugie, jakość herbaty oceniana jest przede wszystkim przez zawartość kofeiny i innych związków fenolowych, zwłaszcza z grupy katechin (np. galusan epigallokatechiny), które mają właściwości przeciwutleniające oraz działanie przeciwzapalne, anty-nowotworowe, przeciwcukrzycowe i ogólnie korzystne dla serca. To właśnie dzięki zawartości tych szczególnych związków fenolowych, herbata jest doskonałym i łatwo dostępnym środkiem prewencyjnym, wspierającym właściwe funkcjonowanie ludzkiego organizmu.

związki fenolowe	Jakość herbaty oceniliśmy na 5 (★★★★★), jeśli zawartość związków fenolowych w próbce była równa lub większa niż 200 mg/100 ml naparu herbaty.
wpływ na końcową ocenę jakości: 30%	Im ich więcej, tym wyższa ocena ***** ≥ 200 mg/100ml **** ≥ 170 mg/100ml *** ≥ 140 mg/100ml ** ≥ 110 mg/100 ml * ≥ 80 mg/100 ml

Po trzecie, przyjęliśmy zasadę, że mimo iż nie ustalono maksymalnych dopuszczalnych poziomów pozostałości metali ciężkich w herbacie, ich obecność obniża jakość herbaty. W badanych herbatach były śladowe

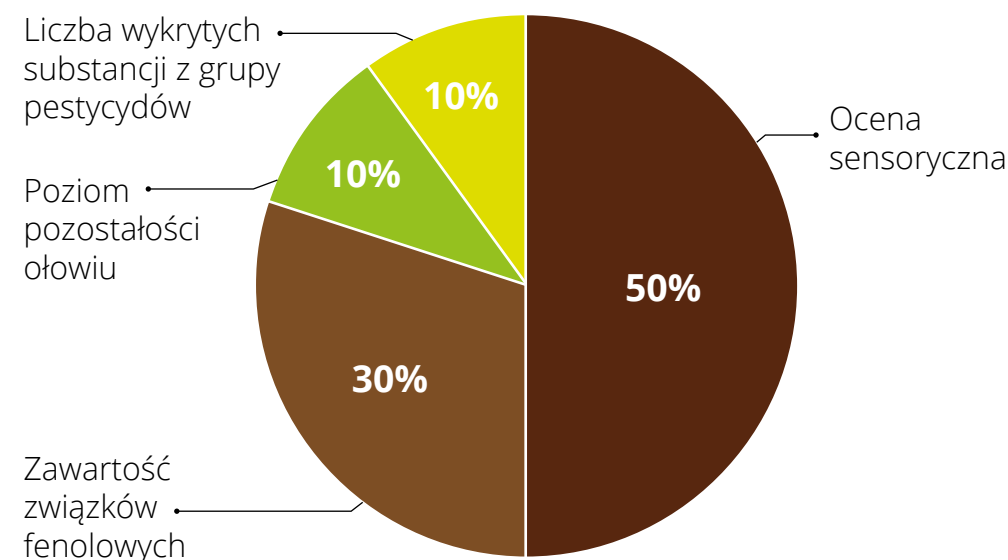
ilości arsenu, kadmu i rtęci. Więcej było natomiast ołowiu, a badane próbki różnią się ilością tych pozostałości. Mimo, iż nie mamy tu do czynienia z przekroczeniem prawa, uważamy, że konsumenci mają prawo wiedzieć, w której herbacie jest więcej, a w której mniej ołowiu – może to być dla konsumentów jednym z kryteriów wyboru.

Jakość herbaty oceniliśmy na 5 (★★★★★), jeśli pozostałości ołowiu w próbce było mniej niż 0,1 mg/kg herbaty.	pozostałości ołowiu
Im go mniej, tym wyższa ocena ***** ≤ 0,1 mg/kg **** ≤ 0,2 mg/kg *** ≤ 0,3 mg/kg ** ≤ 0,4 mg/kg * ≤ 0,5 mg/kg	wpływ na końcową ocenę jakości: 10%

Po czwarte, przyjęliśmy zasadę, że przekroczona zawartość pestycydów eliminuje dany produkt z dalszych badań. Wykryte w herbatach pozostałości pestycydów (za wyjątkiem niejednoznacznego wyniku dla kationu trimetylosulfoniowego – TMS – o czym piszemy w następnym punkcie) nie przekraczają ustalonych poziomów maksymalnych. Jednak uważamy, że im większa liczba różnych pestycydów w herbacie, tym jakość tej herbaty jest gorsza.

Jakość herbaty oceniliśmy na 5 (★★★★★), jeśli próbka zawierała nie więcej niż jeden pestycyd.	pestycydy
Im ich mniej, tym wyższa ocena ***** = 1 **** = 2 *** = 3 ** = 4 * = 5	wpływ na końcową ocenę jakości: 10%

Wpływ na końcową ocenę jakości herbaty

Po piąte, nie komentujemy wyników badań, co do których nie ma jednoznacznych opinii ekspertów ani ustalonych norm. Równocześnie, dysponując wynikami niezależnych testów, mamy obowiązek udostępnić je konsumentom, którzy sami mogą je ocenić.

W raporcie ta zasada ma zastosowanie wobec wykrycia we wszystkich badanych herbatach **pozostałości kationu trójmetylosulfoniowego (TMS)** i to w ilościach przekraczających najwyższy dopuszczalny poziom tj. 0,05 mg/kg. Ale uwaga: przepis o maksymalnym poziomie pozostałości TMS dotyczy tylko herbat, w uprawie których stosowano glifosat trimesium. Czy tak było w przypadku testowanych przez nas produktów – nie wiemy. Gdyby tak było, wszystkie próbki powinny być zdyskwalifikowane, jako niezgodne z przepisami. Nie wiemy też czy wykryte ilości kationu zagrażają wprost zdrowiu konsumentów. Jednak uznając, że obecność w herbacie pestycydów obniża jej jakość, w tabeli rankingowej podajemy dane o pozostałości TMS i glifosatu.

O zawartości TMS w przebadanych herbatach obecnych w Polsce informowaliśmy w wydany w lipcu br. osobnym raporcie, do którego lektury zachęcamy (raport wyłącznie w języku polskim dostępny jest na stronie testy.konsumenci.org).

Wnioski z badań

PLUSY

- 1 Pozytywnym wynikiem zakończyło się sprawdzenie wagi testowanych herbat. Porównanie wagi badanych herbat z wagą deklarowaną na etykietach przeprowadzono ważąc co najmniej 200 g każdego produktu. Dla żadnego z produktów nie zaobserwowano różnic między masą deklarowaną, a masą rzeczywistą próbek.
- 2 Pozytywne wyniki przyniosło badanie pozostałości trzech z czterech badanych metali ciężkich: arsenu, kadmu i rtęci. W badanych herbatach rtęć pojawiła się w śladowych ilościach. Również wykryte ilości arsenu i kadmu są do pominięcia w ocenie jakości. Są to ilości nie mające wpływu na zdrowie.
- 3 W sześciu badanych herbatach sprzedawanych jako „eko”, „bio”, „organiczne” nie wykryto pozostałości pestycydów innych niż kation trimetylosulfoniowy (więcej pod „Znakami zapytania”). Taki sam rezultat mają jeszcze 4 inne próbki, tj. LIPTON Yellow Label (z rynku litewskiego i łotewskiego), TETLEY Intensive Black Tea (z rynku polskiego) oraz AHMAD English Tea No. 1 (z rynku litewskiego).
- 4 W badaniu metodą profilowania sensorycznego (QDA), paneliści ocenili profil smakowo-zapachowy herbat. W ocenie końcowej brano pod uwagę 13 parametrów charakteryzujących napar herbaciany, takich jak smak, aromat i wygląd próbki. Każdej próbce wystawiona została ocena jakości, która dla wszystkich próbek była wyższa od 5, a dla prawie 90% próbek nawet wyższa od 6, co w badaniach sensorycznych uznaje się za bardzo dobrą jakość.
- 5 Według przyjętych w badaniu kryteriów, maksymalna końcowa ocena jakości herbaty wynosi 5 (pięć), a składają się na nią: w 50% ocena sensoryczna, w 30% ocena zawartości związków fenolowych, w 10% ocena zawartości pozostałości ołowiu oraz w 10% ocena liczby wykrytych pestycydów. Za wyjątkiem trzech próbek, wszystkie badane herbaty osiągnęły wynik równy lub wyższy od połowy oceny maksymalnej, co wskazuje na dobrą jakość

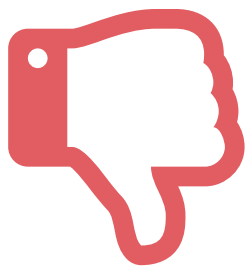

testowanej herbaty. Najwyżej ze wszystkich testowanych herbat oceniono jakość herbat z rynku litewskiego TEEKANNE English Breakfast (końcowa ocena 4.5) oraz CUPPER Organic English Breakfast Tea (4.1), a także TWININGS English Breakfast z rynku polskiego (4.1) i MOZUMS Indian Black Tea z rynku łotewskiego (4.0).

ZNAKI ZAPYTANIA

- 1 We wszystkich próbkach herbaty stwierdzono obecność kationu trimetylosulfoniowego (TMS). Maksymalny poziom pozostałości dla TMS wynosi 0,05 mg/kg pod warunkiem, że w uprawach stosowano glifosat trimesium (MRL zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 396/2005). Gdyby tak było, to potwierdzone znaczne, bo ponad dwukrotne, przekroczenie maksymalnego poziomu pozostałości TMS w 38 próbkach herbaty oznaczałoby, że masowo naruszane są obowiązujące przepisy. Jednak ocena tego wyniku jest niemożliwa bez dodatkowych badań, które wykazałyby czy w uprawach herbaty był stosowany glifosat trimesium (niebezpieczny dla zdrowia herbicyd), bo tylko do takich sytuacji odnosi się ten przepis. Z tego względu, oceniając jakość herbat nie bierzemy pod uwagę zawartości w nich kationu TMS. W tabeli podajemy natomiast wykryte poziomy pozostałości TMS.

MINUSY

- 1 W prawie połowie próbek (20 z 41 próbek) wykryto pozostałości glifosatu. Wykryte pozostałości glifosatu mieściły się w granicach od 0,040 do 0,83 mg/kg, a więc nie przekraczały maksymalnego poziomu pozostałości, który wynosi 2 mg/kg. Jednak, to co naukowcy wiedzą dziś o glifosacie, wystarczy by uznać, że jego stosowanie w uprawach powinno być całkowicie zakazane, a pozostałości w żywności – niedopuszczalne. Dlatego informacje o wykryciu pozostałości glifosatu w próbkach podajemy w tabeli rankingowej.

- 2 Inne wykryte w herbatkach substancje z grupy pestycydów to: fungicydy (ditiokarbaminiany, Folpet), insektycydy (chlorfenapyr, cypermetryna, etofenproks, fenazachin, imidaklopyrd, monokrotofos, tiaklopyrd, tiametoksam), herbicydy (2,4-D, diuron, MCPA i MCPB) oraz repelenty (antrachinon). Stosowanie większości z nich jest zakazane w UE, i chociaż poziom ich pozostałości mieścił się w dozwolonych prawem granicach, z konsumenckiego punktu widzenia, obniża to jakość herbaty. Połowa badanych próbek zawierała co najmniej trzy substancje z grupy pestycydów, a rekordową ich liczbę zawiera LIPTON Gold Tea z Litwy (8 pestycydów) i Łotwy (7). Takie nagromadzenie, nawet niewielkich ilości wielu szkodliwych substancji, obniża jakość herbaty.

- 3 W badanych herbatkach znajdują się także pozostałości ołowiu. Zawartość ołowiu we wszystkich badanych produktach herbacianych była znacznie wyższa niż zawartość innych metali ciężkich. Chociaż przepisy ustalające najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych milczą na temat najwyższych dopuszczalnych poziomów ołowiu w herbacie, to z punktu widzenia konsumentów jego zawartość w herbacie nie jest dobrą wiadomością. Obecność ołowiu należy monitorować, bo wprowadzamy go do organizmu nieświadomie z wielu źródeł – jest obecny w środowisku (powietrze, woda, gleba). I zdecydowanie szkodliwy dla zdrowia.

- 4 Za wskaźnik pozytywnej jakości herbaty uznaliśmy końcową ocenę wyższą lub równą połowie możliwych do uzyskania punktów. Końcowa ocena trzech produktów jest poniżej tego poziomu. Są to: z rynku polskiego TEEKANNE English Breakfast (ocena końcowa 2.3) oraz z rynku łotewskiego APSARA Earl Grey (2.3) i YOGI Tea Black (2.3) – wszystkie z niską zawartością związków fenolowych.

Ranking herbaty

Produkty z rynku polskiego

	Nazwa, producent, waga opakowania	Cena za opak. / cena za kg w euro	Sensoryczna ocena profi- lu jakości	Związki fenolowe łącznie	Pozostałości ołowiu	Liczba pestycydów	Pestycydy – kation TMS mg/kg / glifosat TAK/NIE	Ocena końcowa
			50% oceny	30% oceny	10% oceny	10% oceny		
1	 TWININGS English Breakfast, R. Twining and Company Sp. z o.o., 50g	7,99 zł / 34,4 euro	*****	***	***	****	0.13 / NIE	4,1
2	 AHMAD English Breakfast, Ahmad Tea FZ - LLC, 200g	21,99 zł / 23,65 euro	****	***	****	****	0.24 / NIE	3,7
3	 DARY NATURY, Mirosław Angielczyk Dary Natury, 37,5g	5,99 zł / 34,4 euro	****	****	—	*****	0.22 / NIE	3,7
4	 AHMAD English Tea No.1, Ahmad Tea FZ - LLC, 200g	23,99 zł / 25,8 euro	****	***	****	***	0.21 / NIE	3,6
5	 GREENFIELD Golden Ceylon, ORIMI LLC, 200g	16,99 zł / 18,25 euro	****	***	**	**	0.17 / TAK	3,3
6	 DILMAH Ceylon Gold, Dilmah Ceylon Tea Company PLC, 200g	23,99 zł / 25,8 euro	****	***	—	***	0.14 / TAK	3,2
7	 TETLEY Intensive Black Tea, Tetley® Tea, 200g	15,99 zł / 17,2 euro	***	***	***	*****	0.40 / NIE	3,2
8	 LIPTON Gold Tea, Unilever PLC - Londyn, 150g	18,69 zł / 26,8 euro	*****	**	—	—	0.11 / TAK	3,1
9	 LORD NELSON, Lidl Polska Sklepy Spożywcze Sp. z o. o., 150g	5,99 zł / 8,6 euro	****	***	—	**	0.12 / TAK	3,1
10	 LIPTON Yellow Label, Unilever PLC - Londyn, 200g	11,49 zł / 12,35 euro	***	***	**	**	0.24 / NIE	2,8
11	 DILMAH Premium Tea, Dilmah Ceylon Tea Company PLC, 200g	19,99 zł / 21,5 euro	***	***	—	**	0.16 / TAK	2,6
12	 LIPTON Black Tea BIO, Unilever PLC - Londyn, 36g	10,79 zł / 64,44 euro	***	*	**	*****	0.27 / NIE	2,5
13	 TEEKANNE English Breakfast, Teekanne GmbH & CO KG, 175g	13,99 zł / 17,2 euro	***	*	**	***	0.11 / TAK	2,3

Produkty z rynku litewskiego

Lp.	Nazwa, producent, waga opakowania	Cena za opak. / cena za kg w euro	Sensoryczna ocena profi- lu jakości	Związki fenolowe łącznie	Pozostałości ołowiu	Liczba pestycydów	Pestycydy – kation TMS mg/kg / glifosat TAK/NIE	Ocena końcowa
			50% oceny	30% oceny	10% oceny	10% oceny		
1	 TEEKANNE English Breakfast, Teekanne GmbH & CO KG, 80g	18,93 euro / 236,63 euro	*****	*****	***	**	0.25 / TAK	4,5
2	 CUPPER Organic English Breakfast Tea, Allos Hof-Manufaktur GmbH, 50g	1,89 euro / 37,8 euro	****	*****	*	*****	0.11 / NIE	4,1
3	 AHMAD English Tea No.1, Ahmad Tea FZ - LLC, 200g	5,72 euro / 28,6 euro	****	***	****	*****	0.27 / NIE	3,8
4	 DILMAH Ceylon Gold, Dilmah Ceylon Tea Company PLC, 200g	10,5 euro / 52,5 euro	*****	***	—	****	0.12 / TAK	3,8
5	 ENGLISH TEA SHOP English Breakfast, English Tea Shop (UK) Ltd., 50g	2,89 euro / 57,8 euro	****	***	**	*****	0.15 / NIE	3,6
6	 TWININGS English Breakfast, R. Twining and Company Sp. z o.o., 50g	3,79 euro / 75,8 euro	****	***	***	****	0.13 / NIE	3,6
7	 LIPTON Gold Tea, Unilever PLC - Londyn, 37,5g	1,89 euro / 50,4 euro	*****	***	—	—	0.12 / TAK	3,4
8	 DILMAH Premium Tea, Dilmah Ceylon Tea Company PLC, 200g	4,49 euro / 22,45 euro	****	***	—	****	0.11 / TAK	3,3
9	 LIPTON Yellow Label, Unilever PLC - Londyn, 200g	5,49 euro / 27,45 euro	***	***	****	*****	0.18 / NIE	3,3
10	 AHMAD English Breakfast, Ahmad Tea FZ - LLC, 50g	2,5 euro / 50 euro	***	***	****	***	0.28 / TAK	3,1
11	 GREENFIELD GOLDEN CEYLON, ORIMI LLC, 200G	6,99 euro / 34,95 euro	***	***	***	****	0.22 / NIE	3,1

Produkty z rynku łotewskiego

	Nazwa, producent, waga opakowania	Cena za opak. / cena za kg w euro	Sensoryczna ocena profi- lu jakości	Związki fenolowe łącznie	Pozostałości ołowiu	Liczba pestycydów	Pestycydy – kation TMS mg/kg / glifosat TAK/NIE	Ocena końcowa
			50% oceny	30% oceny	10% oceny	10% oceny		
1	 MOZUMS Indian black tea, SIA „INTEKA”, 30g	0,53 euro / 17,67 euro	*****	****	—	***	0.18 / TAK	4,0
2	 AHMAD English Tea No.1, Ahmad Tea FZ - LLC, 50g	1,54 euro / 30,8 euro	*****	**	****	**	0.28 / NIE	3,7
3	 ICA I LOVE ECO Ekologiskt svart te med smak, ICA AB, 40g	1,65 euro / 41,25 euro	****	**	****	*****	0.14 / NIE	3,5
4	 GREENFIELD Golden Ceylon, ORIMI LLC, 50g	1,75 euro / 35 euro	****	***	***	**	0.17 / TAK	3,4
5	 APSARA English Breakfast, BARGI LTD, 40g	1,56 euro / 39 euro	***	****	**	***	0.12 / NIE	3,2
6	 LIPTON Gold Tea, Unilever PLC - Londyn, 150g	5,29 euro / 35,27 euro	*****	**	—	—	0.11 / TAK	3,1
7	 AHMAD English Breakfast, Ahmad Tea FZ - LLC, 80g	1,95 euro / 24,38 euro	***	***	****	**	0.27 / NIE	3,0
8	 DILMAH Premium Tea, Dilmah Ceylon Tea Company PLC, 100g	2,99 euro / 29,9 euro	****	**	—	****	0.090 / TAK	3,0
9	 LIPTON Yellow Label, Unilever PLC - Londyn, 50g	1,55 euro / 31 euro	**	**	****	*****	0.21 / NIE	2,5
10	 APSARA Earl Grey, BARGI LTD, 40g	1,59 euro / 39,75 euro	***	*	**	***	0.13 / NIE	2,3
11	 YOGI Tea Black Chai, YOGI TEA GmbH, 37,4g	3,75 euro / 100,27 euro	***	—	***	*****	0.080 / NIE	2,3

Produkty z rynku niemieckiego

	Nazwa, producent, waga opakowania	Cena za opak. / cena za kg w euro	Sensoryczna ocena profi- lu jakości	Związki fenolowe łącznie	Pozostałości ołowiu	Liczba pestycydów	Pestycydy – kation TMS mg/kg / glifosat TAK/NIE	Ocena końcowa
			50% oceny	30% oceny	10% oceny	10% oceny		
1	 AHMAD English Tea No.1, Ahmad Tea FZ - LLC, 200g	5,49 euro / 27,45 euro	****	***	****	**	0.24 / TAK	3,5
2	 TETLEY Intensive Black Tea, Tetley® Tea, 250g	5,98 euro / 23,92 euro	***	****	****	****	0.16 / TAK	3,5
3	 TWININGS English Breakfast, R. Twining and Company Sp. z o.o., 50g	2,99 euro / 59,8 euro	****	**	***	****	0.10 / NIE	3,3
4	 AHMAD English Breakfast, Ahmad Tea FZ - LLC, 200g	4,87 euro / 24,35 euro	****	**	***	**	0.27 / TAK	3,1
5	 TEEKANNE English Breakfast, Teekanne GmbH & CO KG, 175g	9,94 euro / 56,8 euro	***	***	**	**	0.17 / TAK	2,8
6	 LIPTON Yellow Label, Unilever PLC - Londyn, 150g	7,99 euro / 53,27 euro	***	**	****	****	0.18 / TAK	2,9

Bonus – ile kofeiny jest w naszej herbacie?

Czarna herbata zawiera składniki, które mają znaczące korzyści zdrowotne. Wśród nich należy wymienić kofeinę, której w naparze herbaty może być porównywalnie, a nawet więcej niż w naparze kawy. Kofeina, poza działaniem pobudzającym posiada m.in. właściwości przeciwzapalne i działa hamująco na komórki nowotworowe.

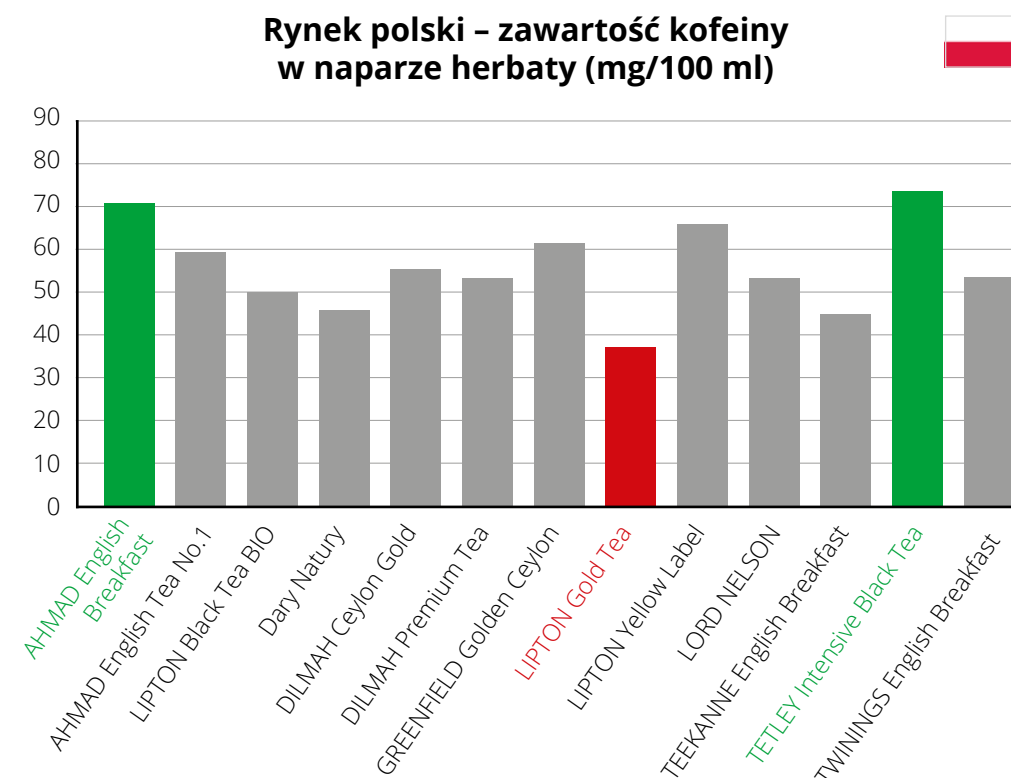
Ponadto, herbata jest znakomitym źródłem silnych przeciwutleniaczy, jakimi są katechiny skutecznie zapobiegające tworzeniu się wolnych rodników tlenowych, które są przyczyną wielu chorób. W licznych badaniach wykazano wpływ katechin herbat na hamowanie procesów zapalnych, nowotworowych, działanie przeciwcukrzycowe, przeciwdziałanie chorobom sercowo-naczyniowym i chorobom neurodegeneracyjnym. Herbata dzięki zawartości tych szczególnych związków fenolowych jest doskonałym i łatwo dostępnym środkiem prewencyjnym wspierającym właściwe funkcjonowanie ludzkiego organizmu.

Zawartość kofeiny w badanych przez nas herbatach można sprawdzić na wykresie.

Zawartość kofeiny badaliśmy przygotowując napar z jednej torebki herbaty w 100 ml wody, bez względu na to, jaka była waga torebki. Parząc herbatę w domu lub w pracy, po prostu wrzucamy torebkę do filiżanki, więc z konsumenckiego punktu widzenia liczy się zawartość kofeiny w filiżance naparu otrzymanego z jednej torebki herbaty.

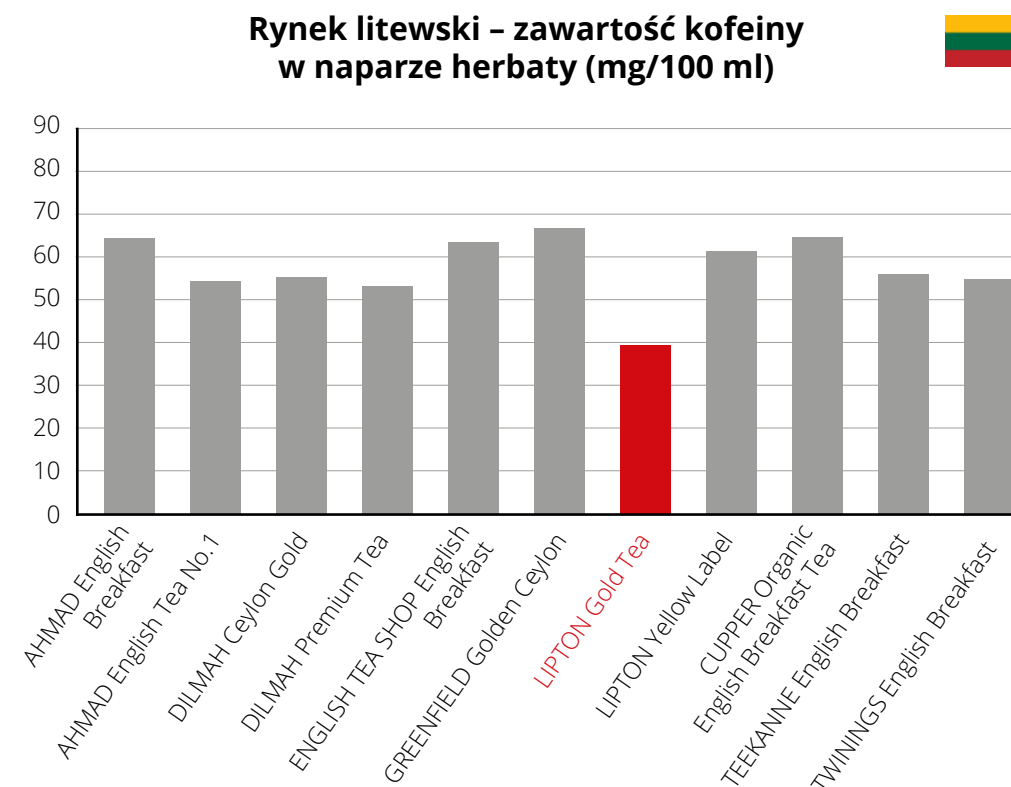

Rynek polski – zawartość kofeiny w naparze herbaty (mg/100 ml)

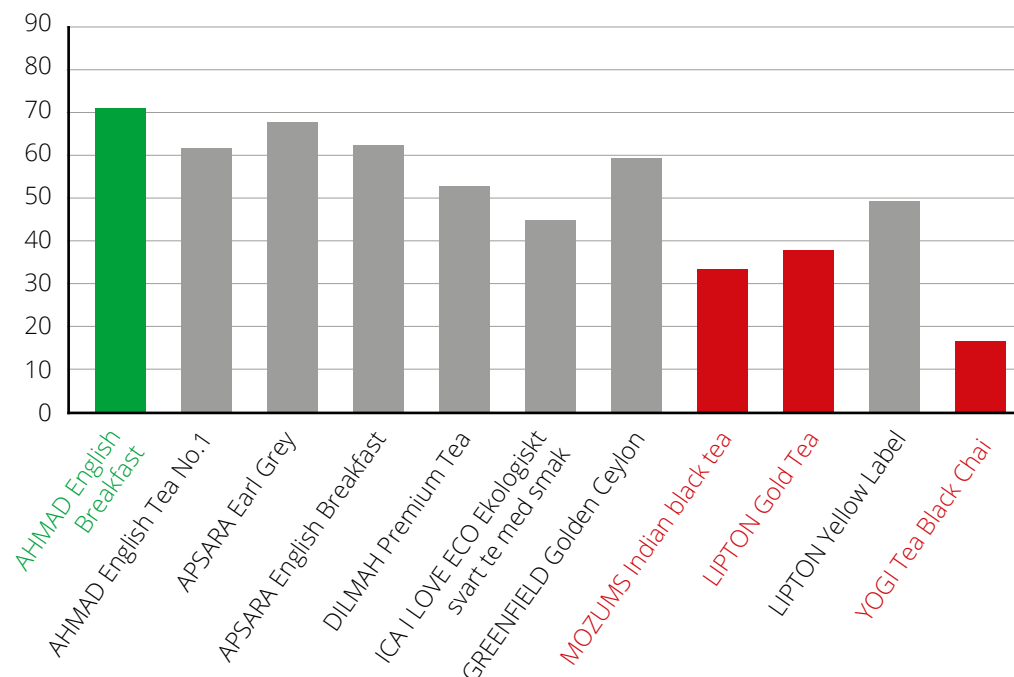

■ zawartość kofeiny powyżej 70 mg na filiżankę

Rynek litewski – zawartość kofeiny w naparze herbaty (mg/100 ml)

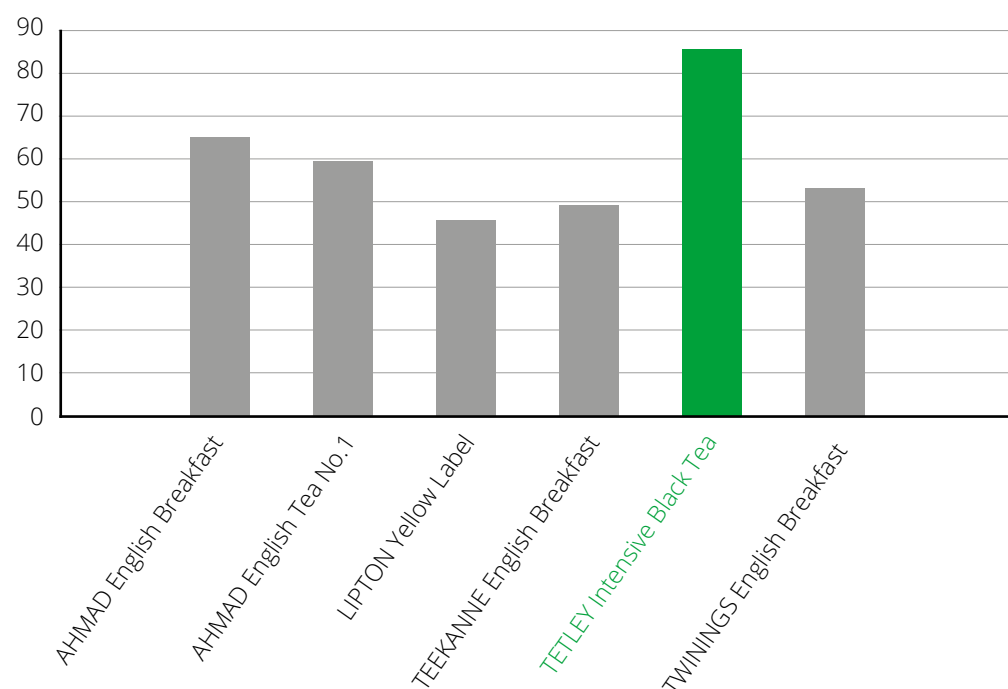

■ zawartość kofeiny poniżej 40 mg na filiżankę

**Rynek łotewski – zawartość kofeiny
w naparze herbaty (mg/100 ml)**

■ zawartość kofeiny powyżej 70 mg na filiżankę

■ zawartość kofeiny poniżej 40 mg na filiżankę

**Rynek niemiecki – zawartość kofeiny
w naparze herbaty (mg/100 ml)**

3. Podwójna jakość

Wielu mieszkańców nowych państw członkowskich Unii Europejskiej jest przeświadczonych, że globalne koncerny dostarczają na nasze rynki towary niższej jakości. Aby kwestia podwójnej jakości towarów na różnych rynkach europejskich przestała być wyłącznie tematem prywatnych rozmów między nami – konsumentami, zbadaliśmy, czy podwójna jakość dotyczy herbaty.

Badane produkty

Na wspólnym europejskim rynku wiele produktów sprzedawanych jest pod tą samą marką/nazwą. Jeżeli nazwa i opakowanie wyglądają tak samo lub bardzo podobnie, konsument może oczekiwać, że w opakowaniu znajduje się dokładnie taki sam produkt, jaki zna z innego rynku i na tej podstawie podjąć decyzję o zakupie.

Konsumenci w naszych krajach najczęściej porównują kupowane towary do towarów tej samej marki dostępnych na rynku niemieckim. Z tego względu produkty do badania zostały wybrane po wcześniejszym sprawdzeniu, jakie herbaty są najbardziej popularne oraz dostępne w sklepach na Litwie, Łotwie, w Polsce (czyli w krajach działania naszych organizacji konsumenckich) oraz w Niemczech.

Wśród testowanych produktów 20 marek czarnej herbaty w torebkach, pięć było dostępnych na referencyjnym rynku niemieckim, który był punktem odniesienia dla sprawdzenia problemu podwójnej jakości oraz na co najmniej dwóch z rynków Litwy, Łotwy i Polski. Są to następujące herbaty: AHMAD English Tea No. 1, AHMAD English Breakfast, LIPTON Yellow Label, TEEKANNE English Breakfast oraz TWININGS English Breakfast.

Ze względu na dużą popularność w Polsce do badania podwójnej jakości włączono dodatkowo herbatę TETLEY Intensive Black, dostępną również na rynku niemieckim.

Ostatecznie w ramach badania przetestowaliśmy pod kątem występowania podwójnej jakości 6 różnych marek czarnej herbaty w torebkach (łącznie zbadanych zostało 20 próbek).

Co i jak sprawdziliśmy?

Testy jakości opisane w poprzedniej części raportu zostały uzupełnione przez następujące badania:

- Panel ekspertów ocenił opakowania badanych herbat i sposób prezentacji marki. Celem było sprawdzenie czy herbaty sprzedawane pod tą samą marką na różnych rynkach mają takie same opakowania i wygląd etykiet.
- Biorąc udział w teście wielokrotnych porównań eksperci porównali również wygląd i zapach suchych torebek z herbatą tej samej marki z różnych rynków.
- Laboratoryjne badania chemiczne uzupełniliśmy analizą występowania różnic w wykrytej zawartości pestycydów i metali ciężkich w zależności od kraju zakupu.
- Oznaczając zawartość w herbacie związków polifenolowych oraz kofeiny, sprawdziliśmy czy występują różnice w wykrytej zawartości tych substancji w zależności od kraju zakupu.
- Również wyniki badań sensorycznych zostały porównane dla każdej marki według kraju zakupu herbaty.

Wyniki testów

Eksperti ocenili, iż nie ma jednego rynku, dla którego opakowania herbaty zawsze różnią się od pozostałych rynków. Mimo nieznacznych różnic w wyglądzie opakowań sześciu testowanych herbat, z konsumenckiego punktu widzenia produkty tej samej marki sprzedawane na różnych rynkach mogą być traktowane jako ten sam produkt. W konsekwencji,

konsumenci mogą oczekiwać identycznej zawartości testowanych produktów niezależnie od kraju, w którym zostały kupione.

Uzasadnione jest więc badanie podwójnej jakości wybranych produktów.

Dowodem na podwójną jakość produktów sprzedawanych na kilku różnych rynkach w takim samym opakowaniu i pod tą samą marką mogłyby być:

- wyraźnie inna/nizsza jakość produktów kupionych na Litwie, Łotwie i w Polsce od produktów kupionych na referencyjnym rynku niemieckim lub
- różna jakość produktów tej samej marki sprzedawanych na różnych rynkach z wyraźnie zarysowaną tendencją na rzecz gorszej (lub lepszej) jakości na wybranym rynku (rynkach) – innym (innych) niż referencyjny.

Aromat suchej herbaty

W ramach jednej marki, intensywność aromatu większości herbat różniła się w zależności od rynku, na którym ją kupiono. Wyjątkiem była herbata Ahmad English Tea No 1., której aromat oceniono tak samo dla próbek ze wszystkich 4 rynków.

Chociaż wykryto różnice w intensywności aromatu badanych herbat w zależności od rynku zakupu, testy nie wykazały żadnego konkretnego trendu, który mógłby wskazywać na podwójną jakość.

Pozostałości ołowiu

Zwracamy uwagę na ołów, bo jest on pobierany do naszych organizmów z różnych źródeł (z powietrza, wody, żywności), odkłada się w organizmie i może być przyczyną wielu groźnych chorób. Zawartość ołowiu we wszystkich badanych produktach herbacianych była znacznie wyższa niż zawartość innych metali ciężkich.

Próbki herbaty tej samej marki z różnych krajów różniły się zawartością pozostałości ołowiu, za wyjątkiem TWININGS English Breakfast oraz

Ahmad English Tea No 1., gdzie różnice były minimalne. Jednak nie wykryto żadnej tendencji wskazującej na wyższą lub niższą zawartość pozostałości ołowiu na wybranym rynku. Przykładowo, w herbacie AHMAD English Breakfast z Niemiec oznaczono 20% więcej ołowiu, niż w tych samych herbatach zakupionych na Litwie, Łotwie czy w Polsce; w herbacie LIPTON Yellow Label kupionej w Polsce – niemal dwukrotnie więcej niż w próbkach z pozostałych rynków, nie tylko z rynku z niemieckiego.

Pozostałości pestycydów

We wszystkich próbkach badanej herbaty stwierdzono obecność kationu trimetylosulfoniowego (TMS). Za wyjątkiem herbat AHMAD i TWININGS, w próbkach tej samej marki pochodzących z różnych rynków wykryto różne poziomy pozostałości TMS, ale różnice w ramach marki nie dotyczyły zwykle jednego lecz dwóch lub trzech rynków. Przykładowo, w herbacie LIPTON Yellow Label taki sam, niższy poziom pozostałości miały próbki z Niemiec i Litwy, a wyższy z Łotwy i Polski. W przypadku TEEKANNE English Breakfast herbata kupiona w Niemczech miała średni poziom pozostałości TMS, przy najniższym poziomie herbaty kupionej w Polsce i najwyższym – kupionej na Litwie.

Podobnie kształtują się wyniki w przypadku pozostałości innych wykrytych pestycydów. Glifosat wykryto w pięciu na sześć badanych herbat z rynku niemieckiego i tylko w czterech próbkach porównywanych herbat z pozostałych rynków. W różnicach tych nie znajdujemy żadnej tendencji wskazującej na podwójną jakość.

Zawartość związków fenolowych

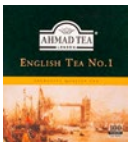
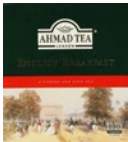
Porównując produkty tej samej marki kupione na różnych rynkach nie odkryliśmy istotnych różnic w zawartości związków fenolowych wskazujących na podwójną jakość.

Sensoryczna ocena jakości

Sensoryczna ocena herbaty dotyczyła aromatu, koloru, konsystencji i smaku badanych próbek. Większość herbat charakteryzowała się wysoką jakością i atrakcyjnością sensoryczną, a różnice zaobserwowano głównie pomiędzy markami herbat (np. w nutach zapachowych), a nie między herbatami danej marki kupionymi na różnych rynkach.

Czy taka sama herbata jest inna?
Końcowa ocena jakości

W tabeli i na wykresach znajdziecie wyniki końcowej oceny jakości sześciu marek kaw badanych pod kątem ewentualnego stosowania różnych standardów w zależności od rynku, na którym kawa jest sprzedawana.

Marka herbaty		Końcowa ocena jakości			
		Herbata z rynku litewskiego	Herbata z rynku łotewskiego	Herbata z rynku polskiego	Herbata z rynku niemieckiego
	AHMAD English Tea No. 1	3,8	3,7	3,6	3,5
	AHMAD English Breakfast	3,1	3,0	3,7	3,1
	LIPTON Yellow Label	3,3	2,5	2,8	2,9
	TEEKANNE English Breakfast	4,5	—	2,3	2,8
	TETLEY Intensive Black Tea	—	—	3,2	3,5
	TWININGS English Breakfast	3,6	—	4,1	3,3

 herbata z najwyższą oceną w ramach danej marki herbata z najniższą oceną w ramach danej marki

Podsumowanie

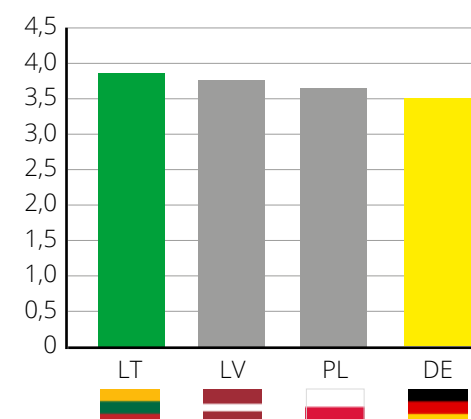
- AHMAD English Tea No 1 – końcowa ocena jakości herbaty tej marki jest zbliżona na wszystkich badanych rynkach.
- AHMAD English Breakfast – z uwagi na wszystkie kryteria, wyżej od pozostałych herbat tej marki oceniono herbatę z rynku polskiego.
- LIPTON Yellow Label – zbliżone oceny uzyskały produkty tej marki sprzedawane na rynku niemieckim i łotewskim; wyżej oceniono herbatę z rynku litewskiego (głównie dzięki większej zawartości fenoli).
- TEEKANNE English Breakfast – różnica między bardzo nisko ocenioną próbką z rynku polskiego, a najwyżej ocenioną próbką z rynku litewskiego wynika głównie z różnicy w zawartości związków fenolowych. W próbce kupionej w Niemczech jest tych związków więcej niż w próbce kupionej w Polsce, ale wykryto w niej także więcej pozostałości pestycydów i ołowiu – stąd niższa ocena końcowa.
- TETLEY Intensive Black Tea – obie badane próbki herbat tej marki oceniono na zbliżonym poziomie; w próbce z rynku polskiego wykryto mniej pestycydów, ale ocena innych kryteriów była nieco niższa w porównaniu do próbki z rynku niemieckiego.
- TWININGS English Breakfast – niższa ocena herbaty z rynku niemieckiego wynika z mniejszej zawartości związków fenolowych w próbce.

Biorąc pod uwagę liczbę herbat z najwyższą oceną w ramach jednej marki – najlepiej wypadły herbaty kupione na rynku litewskim (3 z oceną najwyższą w ramach marki); żadna z nich nie otrzymała oceny najniższej w ramach swojej marki.

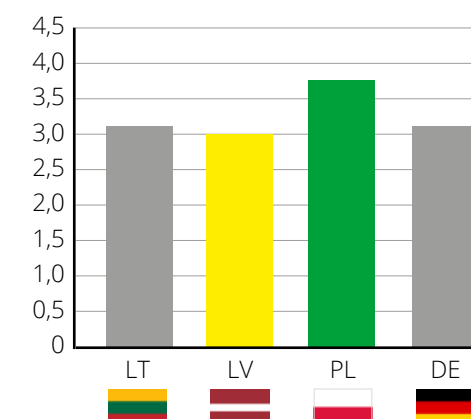
Odwrotna jest sytuacja na rynku łotewskim. Dwie herbaty ocenione zostały najniżej w ramach marki, a żadna najwyżej.

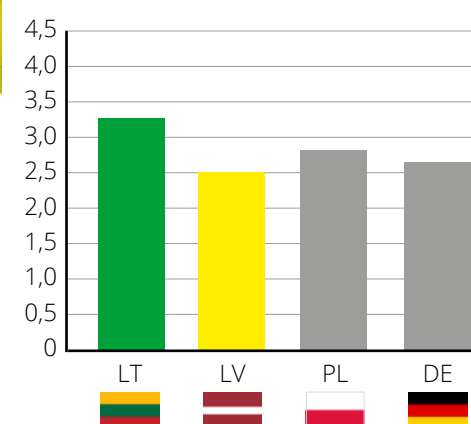
AHMAD English Tea No 1

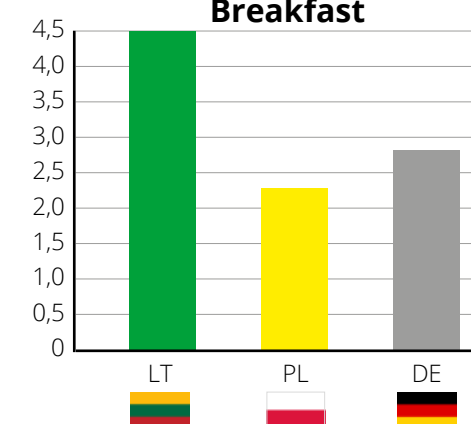
AHMAD English Breakfast

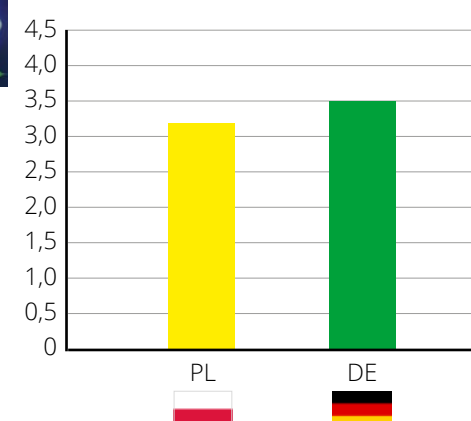
LIPTON Yellow Label

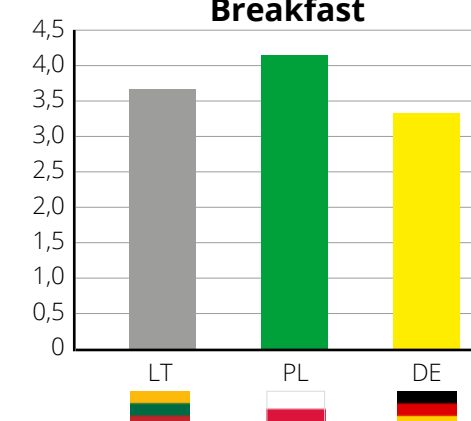
TEEKANNE English Breakfast

TETLEY Intensive Black Tea

TWININGS English Breakfast

O faworyzowanie rynku litewskiego kosztem polskiego i niemieckiego i o stosowanie podwójnej jakości można podejrzewać producenta herbaty TEEKANNE. Herbata kupiona na Litwie otrzymała znacznie wyższe oceny ekspertów w sensorycznej ocenie jakości, co prawdopodobnie ma związek z większą zawartością związków fenolowych, niż w przypadku dwóch pozostałych herbat z rynku polskiego i niemieckiego.

Autorzy raportu

Fundacja Konsumentów to dynamicznie rozwijająca się organizacja pozarządowa, która powstała w 2013 roku i w zaledwie kilka lat wyrosła na jedną z głównych organizacji konsumenckich w kraju. Jesteśmy grupą ludzi, której zależy na pomocy konsumentom. Nasz cykl „Konsumenty testują”, prezentuje wyniki niezależnych testów produktów i ma ułatwić konsumentom świadomy wybór towarów (sprawdź na testy.konsumenty.org). Na portalu porady.konsumenty.org w kilka minut samodzielnie znajdziesz odpowiedź na problem związany z zakupionym towarem. Dla przedsiębiorców przygotowaliśmy kurs z prawa konsumenckiego (szkolenia.konsumenty.org). Fundacja jest liderem projektu „Takie same czy inne”.

Litewska Narodowa Konfederacja Konsumentów (NVK), założona w 2000 roku, zajmuje się konsultowaniem i rzecznictwem praw konsumentów w ramach różnych polityk (np. energetyka, ochrona środowiska, zrównoważona konsumpcja, zrównoważony rozwój, oznakowanie ekologiczne, e-commerce), a także edukacją i informacją konsumencką. NVK jest członkiem międzynarodowej organizacji Consumers International.

Łotewskie Krajowe Stowarzyszenie Ochrony Konsumentów (LPIAA), założone w 1999 roku, koordynuje sieć 10 organizacji regionalnych. Główne działania organizacji to: pozasądowe rozstrzyganie sporów konsumenckich, edukacja i informacja konsumencka. LPIAA jest członkiem europejskich organizacji konsumenckich BEUC i ANEC, jest też reprezentowane w ECCG i Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym.

Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach (INHORT) jest rządową organizacją badawczo-rozwojową. Kilka laboratoriów Instytutu posiada ISO/IEC 17025 i/lub certyfikaty GLP i wykonuje analizy (pozostałości pestycydów, metale ciężkie, azotyny i azotany oraz mykotoksyny).

Masz spór z firmą?

Skorzystaj z bezpłatnego i szybkiego narzędzia.

- ✓ Zarejestruj się
- ✓ Opisz swój problem
- ✓ Wyślij zgłoszenie do firmy

Załatw sprawę >

Pomóż nam pomagać Tobie!

**Pomóż nam lepiej zadbać o Ciebie i innych konsumentów,
wesprzyj finansowo naszą działalność. Dziękujemy!**

Numer konta: 48 1750 0012 0000 0000 2913 5517

Dane beneficjenta: Fundacja Konsumentów, KRS 0000471167

W tytule przelewu: darowizna na cele statutowe

**Fundacja
Konsumentów**

„Same but different” project has received funding from the European Union’s Consumer Programme under grant agreement No 951689.

